

Причини появи загроз можуть бути різними, але, як свідчить вітчизняний досвід, найбільш суттєвою є неузгодження інтересів підприємства з постачальниками.

У науковій літературі визначається, що економічною безпекою підприємства є стан його захищеності від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загроз, дестабілізаційних чинників. До зовнішніх загроз і чинників належать: протиправна діяльність кримінальних структур, конкурентів, фірм і фізичних осіб, що займаються промисловим шпигунством або шахрайством, неспроможних ділових партнерів, раніше звільнених за різну провину співробітників підприємства, а також правопорушення з боку корумпованих елементів з представників правоохоронних органів і органів контролю.

Шляхів запобігання зовнішнім загрозам у розрізі функціональних складових економічної безпеки:

- посилення техніко-технологічної складової економічної безпеки підприємства досягається шляхом поширення використання інноваційних технологій у виробничому процесі, а також впровадження технологій енергозбереження в технологічному процесі, що дозволить скоротити собівартість продукції та зменшити залежність підприємства від змін цінової політики постачальників паливно-енергетичних ресурсів;

- фінансова складова економічної безпеки оптимізується за рахунок активізації маркетингової діяльності, що передбачає диверсифікацію ринків збуту, освоєння нових видів продукції;

- зміцнення кадрової складової економічної безпеки відбувається шляхом посилення мотивації працівників через фінансові та нефінансові стимули.

Для попередження і нейтралізації загроз безпеці необхідна постійна діагностика кризових ситуацій підприємства, включаючи моніторинг факторів, що викликають загрози, розрахунок порогових значень економічної безпеки.

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ НА ЕТАПІ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

А.І. ОСАДЧА, *магістрант*

Сумський державний університет

40007 Україна, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, буд. 2

e-mail: alla_baranova@ukr.net

Процес формування ринкової економіки в Україні посилює конкуренцію, яка стає основним механізмом регулювання господарського процесу. На функціонування підприємства впливають зміни, що відбуваються як у зовнішньому, так й у внутрішньому середовищі його діяльності. Вони характеризуються нестабільністю і потребують швидкої реакції керівників підприємств, знання ними законів розвитку та виживання в ринкових умовах. Усе це по-новому ставить питання про управління підприємством як суб'єктом

ринкових відносин, про його спроможність пристосовуватися до швидкозмінних умов ринку. Тому такою важливою стає потреба в розробці наукових проблем з планування діяльності підприємства для забезпечення його фінансово-економічної безпеки.

Окремі питання означеної проблеми розглядалися в наукових працях вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, а саме: О.Ареф'єва, І.Бланка, Г.Дарнопиха, А.Кофмана, Г.Клейнера, Л.Лігоненко, А.Хекса, В.Тамбовцева, Н.Чумаченко та інших.

Наявність конкурентного ринкового середовища зумовлює обставини, за яких будь-яке підприємство протягом своєї господарської діяльності стикається з певною невизначеністю та небезпекою. Підприємство не може вчасно передбачити зміни, які відбуваються в навколишньому економічному середовищі без використання такого механізму, як прогнозування й планування.

Для планування внутрішнього середовища виробничих процесів використовуються специфічні методи, на які ринкове середовище має дуже незначний вплив. Насамперед фінансово-економічну безпеку забезпечує якісне вирішення завдань з управління виробничим процесом, для якого необхідно мати календарну модель (оперативний план-графік) функціонування цього процесу, що відбиватиме його стан і динаміку, буде слугувати розкладом руху виробництва в просторі й часі. За допомогою такої моделі заздалегідь визначаються послідовність і час виконання операцій, терміни проходження (передачі предметів праці) на робочих місцях (ділянках) і надходження на збирання, тривалість виробничого циклу їхнього виготовлення.

Планова діяльність підприємства здійснюється згідно із стратегічними цілями й тактичними завданнями, внутрішніми умовами його роботи, необхідним рівнем фінансово-економічної безпеки. Тому разом зі зміною цих характеристик змінюються також послідовність, структура та критерії ефективності процесу планування. Планова діяльність щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки є ефективним засобом подолання невизначеності зовнішнього середовища, причому на кожній новій стадії життєвого циклу ця невизначеність збільшується, тобто ускладнюються загрози й розширюються завдання планування. Таким чином, планування не є «застиглим процесом», воно розвивається та вдосконалюється паралельно з еволюцією всього підприємства.

Основною характеристикою планування, що змінюється відповідно до організаційного розвитку, є одиниці планування й параметри планової діяльності. До її складу можна віднести такі: обсяг, глибина та часові параметри планування, а також організаційна структура управління. Визначення пріоритетів планової діяльності на кожному з етапів внутрішнього організаційного розвитку є невід'ємною складовою процесу планування.

Копчак Ю.С. зазначав, що для планування діяльності фінансово-економічної безпеки підприємства найважливішим етапом є її стратегічне планування й прогнозування. Цей етап передбачає розробку стратегічного

плану, у якому задаються якісні параметри використання корпоративних ресурсів підприємства в сполученні з його організаційно-функціональною структурою та при впровадженні взаємозв'язків структурних підрозділів, а також деякі кількісні орієнтири із забезпечення функціональної складової й економічної безпеки підприємства в цілому.

На основі виробленого стратегічного плану розробляються загальні й функціональні рекомендації щодо реалізації планових установок, які, по можливості, мають опиратися на визначені кількісні характеристики й оформлятися спеціальними додатками до стратегічного плану забезпечення економічної безпеки підприємства.

Отже, основним призначенням планування фінансово-економічної безпеки підприємства як функції управління є визначення впливу змін усіх чинників внутрішнього й зовнішнього середовищ на підвищення результатів фінансово-господарської діяльності, ефективності організації виробничого процесу й забезпечення сприятливих умов для безперебійного функціонування та розвитку підприємства.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ З ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ЯК СКЛADOVA ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Н.В. ПЕСОЦЬКА, *студент*

Сумський державний університет

40007 Україна, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, буд. 2

e-mail: alla_baranova@ukr.net

Безпека підприємництва є однією із складових частин економічної безпеки держави. Найпершою потребою особи, різних груп населення та суспільства в плані економічної безпеки є захист від кримінальних економічних посягань на їх свободу, майно та інтереси. Якою б узгодженою не була самоорганізація безпеки підприємництва, вона не забезпечить запобігання злочинним посяганням без взаємодії з відповідними правоохоронними органами. Дане питання є досить актуальним в наш час, тому що існують недоліки в роботі правоохоронних органів щодо запобігання та протидії економічній злочинності.

Чинники економічної злочинності, які пов'язані з недоліками правоохоронної діяльності, вже частково висвітлювались у кримінологічній літературі. Зокрема необхідно відзначити вагомий доробок з цієї проблематики А.П. Закалюка, О.Г. Кальмана, В.І. Шакуна та інших. Проте окремі питання ще не знайшли належного висвітлення і потребують подальших наукових досліджень.

Правоохоронні органи - це державні силові структури, які покликані захищати законні права та інтереси громадян України, в тому числі економічні.